Unions "damer" fremmer bærekraftig byutvikling

Miljøverndepartementet fremhever Unions Armerte Kvinner som "gode prosjekter" som bidrar til å fremme bærekraftig byutvikling.

Departementet tok ballen om "damene" da Skien kommune sendte inn forslaget og sørget for å gjøre Union-prosjektet kjent ved å publisere en fargerikt prosjektark samt å omtale det på sine hjemmesider i Forum for gode prosjekter.

På disse sidene finnes omtale av tiltak og prosjekter fra byer og tettsteder som kan bidra til å fremme en mer bærekraftig byutvikling. Prosjektene presenteres også på egne prosjektark.

miljøBYER
tiltak i byer OG TETTSTEDER

ARMERTE KVINNER

i Skien

Skien

Da Union Bruk A/S skulle bygge nytt renseanlegg på en meget sentral plass i Skien sentrum, ble det lagt stor vekt på at anlegget skulle fremstå positivt i bybildet. De runde bygningskroppene ble kledt med tegl og utsmykket med armerte gallionsfigurer. Teglstenen fører tanken til gammel industribebyggelse.

Renseanlegget ligger i Skiens sentrum og det er lagt stor vekt på den arkitektoniske utforming og kunstneriske utsmykning.

Gallionsfigurene er en tributt til denne «innenlands» havnebyen.

Kunstneren Marit Benthe Norheim ble engasjert til å stå for den kunstneriske utformingen. Hun utformet en rekke gallionsfigurer i form av armerte betongkvinner som omkranser den sirkelrunde bygningen som er tegnet av arkitektkontoret Børve & Borchenius.

Mellom de to byvannene i Skien, Bryggevannet og Hjellevannet, ligger Union Bruk A/S plassert på Klosterøya og Smieøya, som en forlengelse av sentrum mot sydvest. Byens vestre innfartsåre går over disse øyene, og deler fabrikkområdet i to. Union Bruk A/S har i løpet av de siste årene gjennomført et viktig fornyelsesprosjekt som i tillegg til økt produksjon har gitt store miljøgevinster til byen. Et vesentlig element i dette prosjektet er et biologisk renseanlegg som sørger for den endelige rensing av spillvannet fra produksjonen.

Arkitektonisk tilpasning

Beliggenheten på den historiske Klosterøya (tidligere Gimsøy kloster) innebærer at plassforholdene er begrenset. Renseanlegget måtte derfor plasseres like syd for kanalsluen, mellom innfartsåren og Hjelllevannnet. Denne fremskutte plassering ønsket bedriften å benytte til å vise at det var en viktig del av produksjonsprosessen. Samtidig var bedriften inneforstått med at dette stilte store krav til den estetiske utforming.
Det ble derfor lagt stor vekt på å tilpasse anlegget til omgivelsene. Den forblendete teglfasaden har et formalt uttrykk som avspeiler den industrielle funksjonen.

Gallionsfigurer

Plasseringen langs den historisk viktige vannveien, sammen med de skrå konsollene under den øvre del av reaktorene, ga assosiasjoner i retning av skipsbauger. Kunstneren endte derfor opp med en løsning i form av fem kvinnelige gallionsfigurer. Skulpturene er formet rundt en kjerne av armert betong, montert utenpå de øvre reaktordelene i forlengelse av konsollene.
De enkelte figurer har en særskilt identitet, som hver for seg representerer motsatte verdier til industriproduksjonens har virkelighet. Sanselighet, fruktbarhet, nærhet, omsorg og beskyttelse.

Gallionsfigurene på Unions nye renseanlegg er et pilotprosjekt i industriell sammenheng og bringer en ny dimensjon inn i industrimiljøet. De har også en viktig tilleggsfunksjon som veivisere inn i fremtiden. De staker ut en videre miljøvennlig kurs.

Selve utsmykningen og gjennomføringen var et meget omfattende kunstnerisk arbeid som involverte mange faggrupper i prosjektet. På denne måten har kunstneren ytterligere bidratt til at de armerte kvinner er blitt en integrert del av renseanlegget.

Det er store dimensjoner på de armerte betongdamer. Her sammen med kunstneren Benthe Norheim

Hun skuer utover vannet og byen.

Et renseanlegg er blitt et monument ved Skiens vannfront.

Internettadresse:
www.miljo.no/tema/planlegging/by

Nr. 41 - 2000

Utgitt av Skien kommune

Støttet av
Miljøverndepartementet

Foto: Tom Riis
Tekst: Lars Gabrielsen (red)

Mer informasjon:
Skien kommune
Planseksjonen
Postboks 707, Sentrum
3701 Skien
Telefon: 35 58 11 24
Fax : 35 52 67 14

Informasjonen retter seg først og fremst mot planleggere og politikere som arbeider med areal- og transportplanlegging i kommunene. Men også utbyggere, næringsliv, organisasjoner og grupper som er engasjert i utvikling av byer og tettsteder vil kunne hente inspirasjon og kunnskap.

Se miljøverndepartementets hjemmeside : www.miljo.no/tema/planlegging/by

For å finne Unions Armerte Kvinner klikk på publikasjoner/veiledninger og brosjyrer/miljøbyer, tiltak i byer og tettsteder/stedsforming og kulturminner.

Her finner du for tiden 40 prosjektark gruppert innenfor sju temaer. Prosjektene er også sortert fylkesvis.